

Sygn. akt V CSK 504/17

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku Z.Ł.

przy uczestnictwie A.S. i P.S.

o stwierdzenie nabycia spadku po D.S.

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 marca 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w C.

z dnia 12 kwietnia 2017 r., sygn. akt VI Ca.../17,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od uczestników na rzecz wnioskodawczyni kwotę
540 zł (pięćset czterdzieści) tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w C. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w C. z dnia 25 listopada 2016 r., którym zostało stwierdzone, że spadek po D.S. zmarłym 22 maja 2015 r., na podstawie testamentu notarialnego sporządzonego w dniu 23 stycznia 2015 r. nabyła w całości siostra Z.Ł., jedynie w zakresie orzeczenia o kosztach postępowania, a w pozostałym zakresie apelację oddalił.

Uczestnicy postępowania w skardze kasacyjnej powołali podstawę przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazali przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Potrzebę wykładni przepisów odnieśli, jak wynika z treści skargi, do treści art. 87 § 1 pkt 3 prawa o notariacie, który w ich ocenie budzi poważne wątpliwości i wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznanie skargi kasacyjnej, będącej kwalifikowanym, nadzwyczajnym środkiem odwoławczym musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, związanymi z ochroną interesu powszechnego. Indywidualny interes skarżącego podlega uwzględnieniu, o ile jest zgodny z interesem powszechnym. Skarga nie stanowi środka zmierzającego do kwestionowania niesatysfakcjonującego skarżącego orzeczenia sądu drugiej instancji. Stwierdzenie, czy zachodzą szczególne względy, przemawiające za rozpoznaniem skargi kasacyjnej w konkretnej sprawie, dokonywane jest przez badanie, czy skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie chociaż jednej z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powołanie przez skarżącego jako przyczyny wniosku potrzeby wykładni konkretnego przepisu prawa budzącego wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów wymagało wskazania, że doszło do rozbieżności w orzecznictwie sądów lub wyłoniły się istotne wątpliwości przy jego interpretacji. W tym celu należało wskazać nie tylko przepis prawa, którego wykładnia budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, lecz także

szczegółowo opisać na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, określić, że mają poważny charakter lub przedstawić orzeczenia sądów, w których dokonano różnej wykładni przepisów, a także, że dokonanie wykładni przez Sąd Najwyższy jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 11/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.). Wiąże się to z taką sytuacją, gdy w odniesieniu do konkretnego przepisu prawnego nie ma jednolitej lub utrwalonej linii orzeczniczej albo ta przyjęta wymaga zmiany, z uwagi na nietrafność lub kontrowersje. Dla wykazania rozbieżności powinny być przytoczone konkretne, rozbieżne orzeczenia wydane w identycznych lub zbliżonych stanach faktycznych. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości interpretacyjne, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które towarzyszą niemal każdemu procesowi decyzyjnemu. Tej miary wątpliwości prawnych skarżący nie wykazał. Analiza uzasadnienia wniosku wskazuje na dążenie do uzyskania odpowiedzi dotyczącej prawidłowości zaskarżonego orzeczenia, wobec osadzenia powołanej przyczyny w realiach rozpoznawanej sprawy.

Wątpliwości skarżących skupiają się wokół treści art. 87 § 1 pkt 3 prawa o notariacie w kontekście odpowiedzi na pytanie o ważność testamentu notarialnego, w sytuacji gdy przy czynności notarialnej obecna była osoba trzecia, powołana przez spadkodawcę w tym testamencie do dziedziczenia. Problematyka ta była już przedmiotem rozpoznania przez Sąd Najwyższy. W postanowieniu z dnia 12 marca 1998 r. (II CKU 147/97) Sąd Najwyższy stwierdził, że do uregulowanego w art. 87 § 1 ust. 3 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 22, poz. 91) udziału osoby zaufanej w czynności notarialnej, nie mają zastosowania przepisy tej ustawy o wyłączeniu świadka. Wyjaśniono, że przepisy prawa o notariacie nie przewidują udziału świadków przy sporządzaniu takiego testamentu. Dla dokonania tej czynności ewentualna obecność osób towarzyszących składającemu oświadczenie o następstwie prawnym są prawnie obojętne, w tym sensie, że nie mają żadnego znaczenia dla ważności dokonanej czynności notarialnej.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 520 § 3 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

jw

a.ł